

Wiadomości przyrodnicze (2)

REZERWATY PRZYRODNICZO - LEŚNE W WOJEWÓDZTWIE NOWOSĄDECKIM

Według stanu na dzień 1 marca 1991 r. w woj. nowosądeckim zarejestrowane są 32 rezerwaty przyrody o łącznej powierzchni 848,41 ha, utworzone w celu ochrony fragmentów pierwotnej puszczy karpackiej, unikalnych utworów skalnych, biocenozy leśnych i gatunków drzew oraz roślin rzadko występujących, a także miejsc pamięci narodowej.

Z liczby 32 rezerwatów:

- 16 zalicza się do rezerwatów leśnych,
- 15 zalicza się do rezerwatów krajobrazowych,
- 1 zalicza się do rezerwatów torfowiskowych.

A oto pełny, aktualny wykaz rezerwatów z podaniem lokalizacji, powierzchni oraz przedmiotu, celu i zakresu ochrony:

I. BESKID SĄDECKI

1. Rezerwat „BANISKA” - Gmina Piwniczna, Nadleśnictwo Piwniczna. Powierzchnia 55,52 ha. Chroni fragmenty puszczy karpackiej na północnych stokach Radziejowej. rezerwat leśny, ochrona całkowita (ściśła).

2. Rezerwat „ŁABOWIEC” - gmina Łabowa, Nadleśnictwo Nawojowa. Powierzchnia 10,30 ha. Fragmenty puszczy karpackiej w paśmie Jaworzyny Krynickiej. rezerwat leśny, ochrona ściśła.

3. Rezerwat „UHRYŃ” - gmina Łabowa, Nadleśnictwo Nawojowa. Powierzchnia 10,72 ha. Fragmenty puszczy karpackiej w paśmie Jaworzyny Krynickiej. rezerwat leśny, ochrona ściśła.

(c.d. na str. 3)

Nasze wycieczki

9) 2.06.1991: DUBNE, ZIMNE

Dojazd WPK do Muszyny, zwiedzenie Muzeum Regionalnego i ruin zamku. Przejście przez Malnik, Dubne, Zimne i Kraczonik. Zejście do Leluchowa. Powrót PKP. Prowadził kol. Rudolf Gawlik. 9 uczestników.

Nr 10 LACKOWA 08.06.91

10) 8.06.1991: LACKOWA

Dojazd autokarem do Wysowej. Wejście przez Ostry Wierch na Lackową. Zejście przez Dzielec, Huzary i Górę Parkową do Kryni-

cy. Powrót PKS. Prowadził kol. Rudolf Gawlik. 8 uczestników.

11) 16.06.1991: CZERWONE WIERCHY

Dojazd autokarem do Kir. Przejście przez Twardy Uplaz, Adamicę, Ciemniak, Krzesanicę, Małolączniak, Kopę Kondracką, Przełęcz

(c.d. na str. 2)

(c.d. ze str. 1)

pod Kopą Kondracką, Halę Kondratową i Kalatówki do Kuźnic. Prowadzili koledzy Jerzy Baranowski i Leszek Małota. 46 uczestników.

12) 22.06.1991: DOLINA CHOCHOŁOWSKA

Dojazd autokarem do Hucisk. Przejście przez Przełęcz Iwaniacką, Ornak, Rączkową Przełęcz, Kończysty Wierch, Czubik, Trzydniowiański Wierch, Dolinę Jarząbczą do Hucisk. Prowadził kol. Leszek Małota. 22 uczestników.

13) 29.06.1991: RADZIEJOWA

Dojazd PKP do Piwnicznej. Przejście przez Niemcową, Wielki Rogacz, Radziejową i „Ścieżkę Teodora” na Halę Konieczną, gdzie odbyło się ognisko z grochówką. Prowadził kol. Tadeusz Pogwizd. 23 uczestników.

14) 7.07.1991: MAŁE PIENINY

Dojazd autobusem PKS do Szczawnicy. Przejście przez Szafranówkę, Rabstyn, Durbaszkę, Wysokie Skalki, Szczob i Obidzę do Koszarzysk. Powrót autobusem WPK. Prowadził kol. Rudolf Gawlik. 10 uczestników.

15) 14.07.1991: PILSKO

Wyjazd autokarem przez Limanową i Suchą Beskidzką do Korbielowa.

Nr 16 FORKOT 21.07.91

Przejście przez Przełęcz Przysłopy, Skalkę i Halę Miziową na Pilsko. Zejście przez Przełęcz Glinne i Beskid Korbielowski do Korbielowa. Powrót przez Lubomierz i Łącko. Prowadził kol. Maciej Zaremba. 23 uczestników.

16) 21.07.1991: TATRY SŁOWACKIE - FURKOT

Wyjazd autokarem przez Mniszek, Poprad i Menguszowice do Szczyrbskiego Jeziora. Wyjazd kolejką krzesełkową na Solisko. Wyjście na Skrajne Solisko oraz przejście Doliną Furkotną na Bystry Przechód i Furkot. Zejście Suchą Młynicką koło Stawu nad Skokiem do Szczyrbskiego Jeziora. Prowadził kol.

Nr 20 NA GIEWONCIE 18.08.91

Lech Traciłowski. 45 uczestników.

17) 28.07.1991: HALA GĄSIENICOWA

Dojazd autokarem do Zakopanego. Przejście z Kuźnic na Halę Gąsienicową. Z powodu nie sprzyjającej pogody - rezygnacja z przejścia Orlej Perci i powrót do Zakopanego. Prowadził kol. Sta-

lickiego Stawu, a następnie magistralą na Hrebienok, skąd zjazd kolejką do Starego Smokowca. Prowadził kol. Jerzy Baranowski. 49 uczestników.

19) 11.08.1991: SŁOWACKIE TATRY - KRYWAŃ, BYSTRA

Wyjazd autokarem przez Mniszek. Pierwsza grupa prowadzona przez kol. Leszka Małotę przeszła koło Jamskiego

Stawu, Doliną Ważeczką na Krywań i zeszła przez Gruniek do Trzech Studnierek. Druga grupa, prowadzona przez kol. Stanisława Smagę, przeszła Doliną Bystrą na Błyszcz i Bystrą, a następnie zeszła przez Przełęcz Pyszniańską i Dolinę Kmienistą do Podbańskiego. 47 uczestników.

20) 18.08.1991: GIEWONT

Wyjazd autokarem z Nowego Sącza. W Krośnicy zabranie grupy młodzieży z Oddziału PTT w Ostrzeszowie i przyjazd do Zakopanego. Przejście z Kuźnic przez Kalatówki, Halę Kondratową i Przełęcz Kondracką na Giewont. Wejście na Kopę Kondracką i zejście przez Przełęcz pod Kopą Kondracką, Halę Kondratową do Kuźnic. Powrót przez Sromowce do Nowego Sącza. Prowadził kol. Leszek Małota. 43 uczestników.

21) 8.09.1991: SŁOWACKIE TATRY - POLSKI GRZEBIEŃ

Wyjazd autokarem przez Mniszek do Starego Smokowca. Wyjazd kolejką szynową na Hrebienok. Pierwsza grupa przeszła Doliną Zimnej Wody na Rohatkę i Polski Grzebień, skąd zeszła Doliną Wielicką do Starego Smokowca. Prowadzili koledzy Jerzy Baranowski i Leszek Małota. Grupa druga, prowadzona przez kol. Wiesława Piprkę, przeszła magistralą do Popradzkiego Sta-

nisław Smaga. 30 uczestników.

18) 4.08.1991: SŁOWACKIE TATRY - WIELICKI STAW

Wyjazd autokarem przez Mniszek i Tatrzańską Kotlinę do Tatrzańskiej Polanki. Przejście Doliną Wielicką do Wie-

22) 14.09.1991: NIŻNIE TATRY

Wyjazd autokarem przez Mniszek, Liptowski Mikulasz do Doliny Demianowskiej. Wyjście na Chopok. Przejsie przez Dumbier na Czertowicką Przełęcz, skąd powrót autokarem do Nowego Sącza. Prowadzili kol.kol. Anna Totoń, Jerzy Baranowski i Maciej Zaremba. 25 uczestników.

23) 22.09.1991: SŁOWACKI RAJ

Wyjazd 2 autokarami przez Mniszek i Kieżmark do Podlesoka. Cztery grupy przeszły przez Wielki Sokol, względnie Suchą Białą do Klasztorzyska. Zejście Klasztorzką Rokliną do Podlesoka. Prowadzili kol.kol. Witold Tokarski, Jerzy Baranowski, Leszek Małota i Maciej Zaremba. 90 uczestników.

24) 28.09.1991: PRZEHYBA

Udział w wojewódzkich obchodach „Światowego Dnia Turystyki”. Wyjście dwóch grup z Gabonia i Jazowska. 12 uczestników.

Nr 26 JAWORZ 13.10.91

25) 6.10.1991: BABIA GÓRA

Przejazd autokarem na Przełęcz Krowiarki. Wejście przez Sokolicę na Babią Górę. Przejsie na Przełęcz Bronę i Małą Babią. Zejście przez Markowe Szczawiny na Przełęcz Krowiarki. Prowadzili kol.kol. Eugeniusz Mrówka i Rudolf Gawlik. 46 uczestników.

26. 13.10.1991: PASMO ŁOSIŃSKIE

Wycieczka na zakończenie sezonu. Dojazd PKP do Limanowej. Przejsie przez Łysą Górę, Sałasz na Jaworz, gdzie odbyło się ognisko z grochówką. Oznakowanie Jaskini Zbójnickiej na stoku Jaworza. Zejście do Męciny. Powrót PKP. Prowadzili kol.kol. Rudolf Gawlik i Maciej Zaremba. 20 uczestników.

(c.d. ze str. 1)

4. Rezerwat „BARNOWIEC” - gmina Łabowa, Nadleśnictwo Nawojowa. Powierzchnia 21,61 ha. Fragmenty puszczy karpackiej w paśmie Jaworzyny Krynickiej. rezerwat leśny, ochrona ścisła.

Z inicjatywy Zarządu Popradzkiego Parku Krajobrazowego trwają przygotowania do połączenia rezerwatów Łabowiec, Uhryń i Barnowiec w duży,

czy karpackiej. Rezerwat leśny, ochrona całkowita. Zajmuje południowe stoki Radziejowej nad miejscowością Czarna Woda.

7. Rezerwat „ŁOSIE” im. prof. M.Czaji - gmina Łabowa, Nadleśnictwo Nawojowa. Powierzchnia 1,10 ha. Fragment buczyny karpackiej regla dolnego. rezerwat leśny, ochrona częściowa. Pasma Jaworzyny Krynickiej.

8. Rezerwat „PUSTA WIELKA”

10. Rezerwat „HAJNIK” - gmina Muszyna, Nadleśnictwo Piwniczna. Powierzchnia 16,90 ha. Fragment puszczy karpackiej - drzewostan jodłowo-budowy, ochrona ścisła.

11. Rezerwat „WIERCHOMLA” - gmina Piwniczna, Nadleśnictwo Piwniczna. Powierzchnia 25,37 ha. ochroną ścisłą objęty jest fragment puszczy karpackiej. rezerwat leśny w paśmie Jaworzyny Krynickiej.

12. Rezerwat „LEMBARCZEK” - gmina Piwniczna, Nadleśnictwo Piwniczna. Powierzchnia 47,16 ha. rezerwat leśny z zakresem ścisłej i częściowej ochrony drzewostanu naturalnego (jodła, buk) w dolinie potoku Lembarczek w paśmie Jaworzyny Krynickiej.

13. Rezerwat „OKOPY KONFEDERACKIE” - gmina Krynica, miejscowość Muszynka. Rezerwat krajobrazowo - historyczny z częściową ochroną porośniętych lasem okopów Konfederatów Barskich. Powierzchnia 2,62 ha.

Zarząd Popradzkiego Parku Krajobrazowego wraz z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody podjęli działania mające na celu tworzenie dalszych rezerwatów w Beskidzie Sądeckim, zabezpieczających resztki terenów o względnie naturalnym charakterze:

(c.d. na str. 4)

REZERWATY PRZYRODNICZO - LEŚNE W WOJEWÓDZTWIE NOWOSĄDECKIM

liczący ok. 1.500 ha ekologiczny rezerwat przyrody im. Adama hrabiego Stadnickiego.

5. Rezerwat „OBROŻYSKA” - gmina Muszyna, Nadleśnictwo Piwniczna. Powierzchnia 98,67 ha. Chroniony las lipowy na Mikowej Górze. Rezerwat leśny, z zakresem ścisłej i częściowej ochrony.

6. Rezerwat „KOTELNICZY” - gmina Szczawnica, Nadleśnictwo Krościenko. Powierzchnia 25,54 ha. Chroniony drzewostan, fragment puszczy

- gmina Szczawnica, Nadleśnictwo Krościenko. Powierzchnia 5,31 ha, miejscowość Tylmanowa. Chroni stanowisko sosny reliktovej. rezerwat krajoznawczy, ochrona częściowa.

9. Rezerwat „KŁODNE N/DUNAJCEM” - gmina Szczawnica, Nadleśnictwo Krościenko. Chroniony fragment buczyny karpackiej na skałkach i przełom Dunajca w miejscowości Tylmanowa. Powierzchnia 89,13 ha. Rezerwat krajoznawczy, ochrona częściowa.

(c.d. ze str. 3)

* **ŻEBRACZE** - w paśmie Jaworzyny Krynickiej,

* **Ekologiczny rezerwat ŹRÓDLISKA POTASZNI** - z włączeniem obecnego rezerwatu Lembarczek,

* **Rezerwat ekologiczny WIELKIEJ I MAŁEJ ROZTOKI** z włączeniem istniejącego rezerwatu Baniska,

* **Rezerwat ekologiczny KŁODNE** - w składzie którego mają się znaleźć rezerваты: Kłodne n/Dunajcem i Pusta Wielka,

a także rezerваты o charakterze krajobrazowym:

* **PRZEŁOM MUSZYŃKI,**

* **ŁOPATA ŻEGIESTOWSKA.**

II. BESKID NISKI

14. Rezerwat „KORNUTY” - gmina Sękowa, Nadleśnictwo Gorlice. Powierzchnia 11,90 ha. Rezerwat krajobrazowy, obejmujący ochroną częściową ściany i bloki skalne z drzewostanem, bukowym z domieszką jodły.

15. Rezerwat „JELENIA GÓRA” k. Gorlic, Nadleśnictwo Gorlice. Powierzchnia 12,97 ha. Rezerwat leśny z ochroną ścisłą jaworzyny górskiej z jęczynikiem zwyczajnym (chronionym gatunkiem paproci).

III. BESKID WYSPOWY

16. Rezerwat „LUBOŃ WIELKI” - gmina Mszana Dolna, Nadleśnictwo Limanowa. Powierzchnia 11,80 ha. rezerwat krajobrazowy z częściową ochroną osuwiska fliszowego z porastającym go drzewostanem.

17. Rezerwat „ŚNIEŻNICA” - gmina Dobra, Nadleśnictwo Limanowa. Powierzchnia 8,57 ha. rezerwat leśny ze ścisłą ochroną fragmentu buczyny karpackiej.

18. Rezerwat „BIAŁA GÓRA” zwany też „**BIAŁOWODZKA GÓRA**” - gmina Łososina Dolna, Nadleśnictwo Stary Sącz. Powierzchnia 67,69 ha. rezerwat leśny obejmujący częściową ochroną drzewostan naturalny i roślinność naskalną.

IV. GORCE

19. Rezerwat „MODRZEWIE” - gmina Czorsztyn, Nadleśnictwo Krościenko. Powierzchnia 10,43 ha. Ochrona częściowa lasu modrzewiowego „modrzewia polskiego”.

V. PIENINY

20. Rezerwat „PRZEŁOM BIAŁKI” (Przełom Białki pod Krem-

pachami) - gmina Nowy Targ, Nadleśnictwo Krościenko i Nowy Targ. Powierzchnia 8,51 ha. rezerwat krajobrazowy ze ścisłą ochroną skał wapiennych i części koryta rzeki Białki oraz roślinności naskalnej.

REZERWATY PRZYRODNICZO - LEŚNE W WOJEWÓDZTWIE NOWOSĄDECKIM

W planie jest objęcie ochroną ścisłą całej rzeki przez utworzenie rezerwatu **BIAŁKA TATRZAŃSKA**.

21. Rezerwat „NIEBIESKA DOLINA” - gmina Łapsze Niżne, Nadleśnictwo Krościenko. Powierzchnia 22,03 ha. Objęto ochroną częściową drzewostan - fragment lasu naturalnego, jalko rezerwat krajobrazowy.

22. Rezerwat „LASEK” - gmina Krościenko, Nadleśnictwo Krościenko. Powierzchnia 44,32 ha. Częściowa ochrona lasu świerkowo - jodłowego.

23. Rezerwat „ZAMEK CZORSZTYN” w Pienińskim Parku Narodowym. Powierzchnia 10,64 ha. Krajobrazowo - historyczny rezerwat roślinności leśnej i naskalnej z ruinami zamku czorsztyńskiego na skale wapiennej.

24. Rezerwat „ZIELONE SKAŁKI” w Pienińskim Parku Narodowym. Powierzchnia 24,17 ha. rezerwat krajobrazowy ze ścisłą ochroną roślinności naskalnej na prawym brzegu rzeki Dunajec w Czorsztynie.

W związku z budową zbiornika czorsztyńskiego, rezerваты „**ZAMEK CZORSZTYN**” i „**ZIELONE SKAŁKI**” będą miały zredukowaną powierzchnię ochrony.

25. Rezerwat „ZASKALSKIE - BODNARÓWKA” - gmina Szczawnica, miejscowość Jaworki, Nadleśnictwo Krościenko, Małe Pieniny. Powierzchnia 18,93 ha. Rezerwat krajobrazowy z częściową ochroną wąwozu skalnego (wapień), porośniętego lasem.

26. Rezerwat „BIAŁA WODA” - gmina Szczawnica, miejscowość Jaworki, Nadleśnictwo Krościenko, Małe Pieniny. Powierzchnia 33,71 ha. Rezerwat krajobrazowy z częściową ochroną skałek wapiennych w dolinie Białej Wody wraz z roślinnością naskalną.

27. Rezerwat „WĄWÓZ HO-MOLE” - gmina Szczawnica, miejscowość Jaworki, Nadleśnictwo Krościenko, Małe Pieniny. Powierzchnia

40,47 ha. Naturalny wąwóz skalny wraz z roślinnością naskalną, objęty ochroną częściową. Rezerwat krajobrazowy.

28. Rezerwat „WYSOKIE SKAŁKI” - gmina Szczawnica, Nadleśnictwo Krościenko, Małe Pieniny. Powierzchnia 13,87 ha. Objęty ochroną częściową w rezerwacie krajobrazowym naskalny drzewostan świerkowy na najwyższym szczycie Pienin.

VI. POGÓRZE ROŻNOWSKIE

29. Rezerwat „DIABŁE SKAŁKI” - gmina Korzenna, własność parafialna. Powierzchnia 16,07 ha. rezerwat krajobrazowy z ochroną częściową skał i grot (piaskowiec ciężkowicki) wśród lasu mieszanego.

30. Rezerwat „CISY W MOGLINIE” - gmina Korzenna, Nadleśnictwo Stary Sącz. Powierzchnia 34,42 ha. rezerwat leśny z ochroną częściową naturalnego stanowiska cisów na stoku Jodłowej Góry (ok. 400 cisów, wiek 100 lat).

VII. PODHAŁE

31. Rezerwat „BÓR NA CZERWONEM” - Nadleśnictwo Nowy Targ. Powierzchnia 49,70 ha. rezerwat torfowiskowy - ścisła ochrona torfowiska wysokiego.

32. Rezerwat „SKAŁKA ROGOŹNICKA” - gmina Nowy Targ, miejscowość Rogoźnik. Powierzchnia 0,26 ha. Wapienna skałka (muszkowiec jurajski), objęta ochroną częściową w rezerwacie krajobrazowym).

W planach Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody na rok 1991 jest utworzenie (w drodze Zarządzenia Ministra OŚNiL rezerwatu „**NA POLICY**” w gminie Jordanów, k. Sidziny, Nadleśnictwo Myślenice, na powierzchni leśnej 20,39 ha (Beskid Makowski), z ochroną naturalnego boru świerkowego, na południowych stokach Policy.

W dalszej kolejności i czasie planuje się tworzenie rezerwatów leśnych „**POD HAŁĄ KRUPOWĄ**” w paśmie Policy oraz „**KOSTRZA**” na pograniczu Beskidu Wyspowego i Pogórza.

*Oprac. Iwona Traciłowska
Studentka Wydziału Leśnego Akademii Rolniczej w Krakowie
Na podstawie materiałów udostępnionych przez Urząd Wojewódzki w Nowym Sączu*

Z życia górali

Góral wychodzi z sądu.

- Kiela ci dali? - pyta znajomy.
- Dwie niedziele odsiadki.
- Eee, to nieduzo.
- Eee, ino „palmowe”.

Idzie góral z workiem na plecach, z zakrwawioną twarzą. Spotyka go kolega.

- Stasek! Rany boskie! Ktoz cie tak urzon-
dził?

Teściowo.

- Co? Jo, jakbyk miał taom teściowom, to
byk jom zaromboł!
- A ty myślis, ze co jo niesym we worku?

Góral oprowadza wycieczkę po Tatrach:

- Tatry majom dwa miliony років i trzy
miesionce.

- No, no, wiecie to góralu z taką
dokładnością, do trzech miesięcy? - dziwi
się turysta.

- Ady byk nie wiedziół, ale był tu profesor
z Poznania trzy miesionce temu i godół, ze
Tatry majom dwa miliony lat. To kielamogom
mieć teroz?

Przyszła góralka do doktora. Doktor pyta:

- Co się wam stało, gaździno?
- No, ugryz mie pies.
- A gdzie was ugryzł?
- Ady koło Delikatesów na Krupówkach.

W karczmie spotyka się Wojtek z Jędrkiem.

- Wojtek, powiysz mi, cymu zamykos ocy,
jak pijesz?
- Bo wiys, powiedziółek swojij babie, ze
juz nigdy do kieluska nie zajrzym.

Zamieszczone w dzisiejszym
Odcinku informacje sprzed lat,
przybliżają nam jeden z kierunków
działalności Oddziału Towarzystwa
Tatrzańskiego „Beskid” w No-
wym Sączu odnośnie znakowania
i eksploatacji szlaków turystycz-
nych, według relacji zaczerpniętej
z tygodnika „Ziemia Sądecka” nr
24 z dnia 4 lipca 1914 r.

Oddział Towarzystwa Tat-
rzańskiego „Beskid” w Nowym
Sączu prosi wszystkich którzy by
chcieli pieszo przejść z Doliny
Popradu do Krościenka nad Dunaj-
cem lub do Szczawnicy przyjąć do

Dąbrówki niemieckiej⁶ koło No-
wego Sącza, ciągle grzbietem gór,
wzdłuż granic państwa Nawojows-
kiego i Ryterskiego⁷, urozmaicony
przepięknymi widokami na Nowy
Sącz, Stary Sącz, na doliny Dunaj-
ca, Popradu, Kamienicy, a wrazie
sprzyjającej pogody widnokrąg
rozszerza się z jednej strony do Pie-
nin i Tatrz a z drugiej strony do gór
koło Bardyowa i Gorlic. Droga ta
wymaga 13 godzin czasu.

Orientację ułatwiają mapy roz-
wieszane po wszystkich stacjach
od Nowego Sącza aż do Krynicy
i w domach zdrojowych w Żegies-
towie i Krynicy.

Z archiwalnej półki

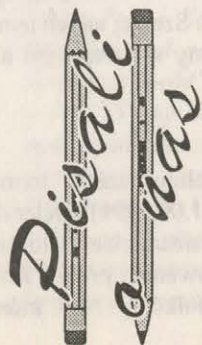
wiadomości, że przejście szlakiem
turystycznym Rytra - Przehyba
z powodu wyrębu lasu pod Prze-
hybą jest niemożliwym.

Radzi się więc używać na Prze-
hybę szlaku białego - zielonego z Ry-
tra na Rogacz¹ a następnie szlaku
białego - żółtego aż na Przehybę².
Stamtąd można już spokojnie
zdażyć szlakiem białym - czerwonym
aż do Szczawnicy³, lub białym - zie-
lonym do Krościenka nad Dunaj-
cem⁴.

Równocześnie zawiadamia się
miłośników naszych gór, że obec-
nie wyznaczono nowy szlak turys-
tyczny Nowy Sącz - Ostra - Pisana
Hala - Runek - Krynica Zdrój, oz-
naczony do Hali znakami białymi zie-
lonymi, a od Hali aż do Krynicy
jako dalszy ciąg szlaku Piwniczna -
Krynica znakami białymi - czerwony-
mi⁵. Szlak ten prowadzi od

Przypisy 1/ Szlak turystyczny:
Rytra - Niemcowa - Rogacz wyz-
nakowany w 1910r. 2/ Szlak turys-
tyczny: Piwniczna - Niemcowa -
Rogacz - Przehyba - Dzwonkówka
- Krościenko wyznakowano w
1913r. 3/ Szlak turystyczny: Rytra
- Przehyba - Szczawnica wyz-
nakowano kolorem czerwonym w 1908
r. a następnie przemalowano w ko-
lorze białym czerwonym w 1909 r. 4/
porównaj przypis 2. 5/ Szlak turys-
tyczny: Piwniczna - Łabowska Ha-
la - Runek - Przysłop - Krynica
wyznakowano w 1913 r. 6/
Dąbrówka Niemiecka została
przyłączona do Nowego Sącza w
1924 r. 7/ Państwa lub inaczej gmi-
ny - jednostki administracyjne
w Galicji.

Stanisław Korusiewicz

2.06.1991 „Głos Sądecki”
28.06.1991 „Czas Krakowski”
14.07.1991 „Głos Sądecki”
4.09.1991 „Dziennik Polski”
4.10.1991 „Czas Krakowski”
5.10.1991 „Dziennik Polski”
5.10.1991 „Gazeta Krakowska”

85 lat PTT „Beskid”
85 rocznica powstania „Beskidu”. Z Niemcowej do Rytra
Informacja
Sądecki „Beskid” zaprasza na górskie szlaki
W góry z „Beskidem”
Pożegnanie lata z PTT
Rajd na Babią Górę

W dniach 3 - 5 maja 1991 r. w ośrodku „Czercz” w Piwnicznej odbyło się **VII posiedzenie Zarządu Głównego PTT**, którego organizatorem był nasz Oddział. Oto niektóre informacje z tego posiedzenia:

- Oddział PTT w Ostrzeszowie przejął schronisko na **Młodej Horze** w Beskidzie Żywieckim. Jest to więc nasze pierwsze schronisko.

- Zaakceptowano projekt wydania „**Pamiętnika PTT**”, upoważniając kol. **Barbarę Morawską - Nowak** do prowadzenia tej sprawy. Zwraca się ona z apelem do naszych członków o wskazanie osób - ludzi pióra, do których można by się zwrócić z propozycją wejścia w skład kolegium redakcyjnego oraz napisanie artykułów do tego wydawnictwa.

- Uchwalono wniosek zgłoszony przez Oddział Podhalański dotyczący pracy PTT z dziećmi i młodzieżą w brzmieniu: „**Zarząd Oddziału PTT może powoływać szkolne lub międzyszkolne Kółka PTT. Regulamin Kół określa Zarząd Oddziału**”.

- Postanowiono opatentować wzór swetra PTT.

- Podjęto uchwałę o poparciu programu wykorzystania wód geotermalnych na Podhalu jako źródła energii cieplnej.

- Kol. **Maciej Zaremba** został dokooptowany do Zarządu Głównego PTT na miejsce kol. **Jolanty Ogonskiej**, która zrezygno-

wała z pracy w Zarządzie.

- Ustalono, że **VIII posiedzenie** odbędzie się w dniach 3 - 4.10.1991 w Przesiecu, przy okazji spotkania organizowanego przez Oddział PTT w Kaliszu z okazji swego 60-lecia.

Posiedzenie połączone było z wędrówkami po Beskidzie Sądeckim oraz zostało uatrakcyjnione ogniskiem

- 18 marca 1991 z Wiceprezesem ZG PTTK kol. **Edwardem Kudelskim** i Wiceprezesem Komisji Turystyki Górskiej PTTK kol. **Jerzym Gajewskim**. Mówiono m.in. o zmianach strukturalnych PTTK, szlakach turystycznych oraz schroniskach górskich.

Posiadamy już pięknie wydrukowany przez Zakład Poligraficzny „**Triada**” papier firmowy (według projektu kol. **Józefa Pogwizda**) oraz afisze wycieczkowe.

Dzięki uprzejmości Dyrektora Oddziału SBT „**Turysta**” kol. **Wiesławowi Piprkowi**, w jego biurze przyjmowane są zapisy na organizowane przez nas wycieczki.

Urząd Wojewódzki z okazji jubileuszu 85 - lecia naszego Oddziału, przyznał nam dotację w wysokości 1.550.000 zł., która wykorzystana została na wykonanie okolicznościowych plaketek, wydrukowanie plakatów oraz na nagrody książkowe dla naszych działaczy. Dziękujemy!

Z Urzędu Miejskiego otrzymaliśmy natomiast w 4 ratach 5 mln zł. na dofinansowanie naszej działalności. Również serdecznie dziękujemy!

Przy okazji jubileuszu przygotowaliśmy dla uczestników naszych wycieczek niespodziankę. Wszyscy otrzymają foldery i inne wydawnictwa o naszym regionie.

Z funkcji Przewodniczącej Sądu Koleżeńskiego zrezygnowała kol. **Jadwiga Wawro**. Szerzej na ten temat napiszemy w następnym numerze.

Ustalony został termin (22.08 - 1.09.1991) wycieczki w Alpy austriackie i włoskie, organizowanej przez Koło Przewodników, w której

Informacje-aktualności

z grochówką, którą przygotował oczywiście kol. **Rudolf Gawlik**. Msze św. z okazji 3 Maja oraz w niedzielę 5 Maja odprawił członek Oddziału PTT w Ostrzeszowie ks. **Litwinowicz**.

Zarząd Główny utrzymuje stały kontakt z Dyrekcją TPN. Do redakcji kwartalnika „**Tatry**” przekazano artykuły kol.kol. **Macieja Mischke** i **Józefa Czachowskiego**.

Spotkania ZG PTT:

- 18 lutego 1991 z Prezesem Zakopiańskiego Oddziału Związku Podhalań **Janem Pawlikowskim**,

- 25 lutego 1991 z **Maciejem Pinkwartem**,

Zarząd Główny PTT złożył wniosek do urzędu Patentowego RP o ochronę nazwy Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.

Zarząd naszego Oddziału na posiedzeniu w dniu 7 maja 1991 r. podjął decyzję o reaktywowaniu Biblioteki Górskiej, która istniała do 1950 roku. Prosimy naszych członków o przekazywanie posiadanych dubletów czy nie potrzebnych wydawnictw (przewodniki, plany, mapy, książki, czasopisma itd).

Dzięki kol. **Annie Totoń** ruszyła wreszcie sprawa kroniki naszego Oddziału. Do pomocy włączyła się też kol. **Jolanta Chruślicka**, która opracowuje materiały dotyczące naszych wycieczek. Obu Paniom dziękujemy. Księgę kroniki wykonał wcześniej społecznie kol. **Wiktorowski**.

Dziękujemy również kol. **Robertowi Mikusińskiemu** za wykonanie czterech plansz na nasze ogłoszenia.

WITAMY W NASZYM GRONIE

116. Romuald Knap
117. Leszek Mígrala
118. Ewa Witek
119. Lucyna Witecka
120. Józef Lachowski
121. Paweł Gernand

122. Ryszard Cybulski
123. Paweł Rams

UCZESTNICZY:

19. Tomasz Traciłowski
20. Wojciech Rodak

mogą też brać udział nasi członkowie. Zainteresowani mogą skontaktować się w tej sprawie z biurem SBT „Turysta” przy ul. Jagiellońskiej 38.

Otrzymaliśmy do sprzedaży przewodnik Andrzeja Matuszczyka „*Pasmo Radziejowej*”, niedostępny w księgarniach. Można go kupić w cenie 10.000 zł. w naszych punktach informacyjnych, tzn. w ZW TKKF (Jagiellońska 21) i SBT „Turysta” (Jagiellońska 38).

Przypominamy niektórym członkom o:

- konieczności zapłacenia składek za bieżący rok,
- możliwości wykupienia odznaki PTT,

- możliwości zamówienia swetrów organizacyjnych.

- Prosimy również o materiały do „Beskidu” oraz zdjęcia z naszych wycieczek do wykorzystania w kronice.

Z okazji IX Dnia Gór, poświęconego Karpatom Wschodnim, Oddział PTT w Łodzi wydał reprinty map tamtych okolic. Komplet składa się z czterech „setek” i jednej „trzysetki”. Nasz Oddział zamówił je w Łodzi i zainteresowani ich zakupem proszeni są o skontaktowanie się z kol. Maciejem Zarembą.

Pod hasłem „*Stan aktualny i szanse przetrwania lasów Tatr i Kotliny Zakopiańskiej pod presją skażeń powietrza i wód*” odbyło się w dniu 25 maja br. w Zakopanem seminarium zorganizowane przez Tatrzański Park Narodowy oraz Urząd Miasta i Gminy. Wyświetlono dwa filmy i wygłoszono szereg referatów na temat postępującej

degradacji lasów i całego środowiska tatrzańskiego. Dyskutowano o możliwościach zahamowania tego procesu. Z ramienia PTT w seminarium udział wzięli: Prezes **Maciej Mischke**, Sekretarz **Barbara Morawska - Nowak** oraz członkowie z Gliwic i Zakopanego.

Uzupełniając wiadomość z poprzedniego numeru „Beskidu” informujemy, że od 4 marca 1991 r. działa nowa Rada TPN w zmniejszonym składzie 15 zamiast 25 osób. Z rady Wyeliminowano przedstawicieli organizacji politycznych, pozostawiając samych naukowców. Przewodniczącym jest obecnie prof. **Kazimierz Klimek**, a zastępcą prof. **Roman Ney**. W Prezydium są także doc. dr **Halina Piękoś-Mirek**, prof. **Zbigniew Gliwicz**, dr inż. arch. **Zbigniew Myczkowski**. Tytuł honorowego Przewodniczącego Rady przyznano prof. **Mieczysławowi Klimaszewskiemu**.

3 maja br. 90 rocznicę urodzin obchodziła **Zofia Radwańska - Paryska**, doktor botaniki i geografii, taterniczka, autorka wielu prac. W 1945 r. była pierwszą kobietą, która została członkiem TOPR, a w 1948 r. jako pierwsza kobieta zdała egzamin na przewodnika tatrzańskiego. Wraz ze swym mężem, **Witoldem Paryskim**, jest autorką fundamentalnej „*Encyklopedii Tatrzańskiej*”.

20 marca br. zmarł w Warszawie **Jan Alfred Szczepański**, w okresie międzywojennym czołowy polski taternik, były działacz PTT, były redaktor „*Taternika*”, od 1935 r. członek komitetu redakcyjnego „*Wierchów*”, autor wielu

książek o tematyce górskiej.

Popradzki Park Krajobrazowy organizuje II Przyrodniczy Nocny Rajd PPK w dniach 31.05 - 1.06.1991 w Paśmie Jaworzyny Krynickiej.

W oddziale etnograficznym Muzeum Okręgowego w Tarnowie można obejrzeć wystawę „*Huculi*”.

Sąd Wojewódzki w Nowym Sączu odrzucił wniosek o zarejestrowanie **Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego**. Grupa inicjatywna zapowiedziała odwołanie do Sądu Apelacyjnego w Krakowie.

Nie może ujrzeć światła dziennego bardzo nas interesująca *ustawa o kulturze fizycznej i turystyce*. Od roku krąży pomiędzy posiedzeniami plenarnymi Sejmu, a jego komisjami.

Ukazały się numery 8 i 9 „*Hal i Dziedzin*”. Wreszcie można je kupić w Nowym Sączu (np. Klub Książki i Prasy w Rynku, czy kiosk „Ruchu” przy ul. Broniewskiego). W nr 8 polecamy „*Przygodę Czarnohorską*”, a w nr 9 - „*Prapoczątki Towarzystwa Tatrzańskiego w Pieninach*”.

19 czerwca zmarł ks. **Bronisław Krzan**, emerytowany proboszcz parafii w Krościenku, autor wielu prac historycznych związanych z Pieninami, które ukończył. W dniu 1 maja, przed wyjściem w góry, odwiedziliśmy Go na plebanii, gdzie podpisywał nam pracę swego życia „*Klejnot zagubiony w górach*”, czyli monografię

Krościenka.

W kwietniu ukazał się pierwszy numer miesięcznika „*Na Spiszu*”, wydawanego przez Związek Polskiego Spisza, mającego siedzibę w Łapszach Niżnych.

W Skarżysku - Kamiennej powstała **Księgarnia Wydawnictw Górskich i Turystycznych „Athos”**. Adres: Mirosława Machaluk, 26-110 Skarżysko - kamienna, ul. Sokoła 23 m.64, tel. (0-47) 53-74-18.

W Krakowie przy Al. Słowackiego 44 rozpoczęła działalność **Księgarnia Turystyczno - Ekologiczna „Beskidek”**.

W sądeckim Klubie Książki i Prasy można kupić w cenie 32.000 zł reprint pracy Krystyny Pieradzkiej z 1939 r. „*Na szlakach Łemkowszczyzny*”. Polecamy.

W księgarni „Ewa” w Rynku pokazała się w sprzedaży „*Mapa Tatr Polskich i Słowackich*” wydana przez Wydawnictwo „*Karpaty*” i „*Slovenską Kartografię*” z Bratysławy. Antykwariat przy ul. Dunajewskiego oferuje natomiast „*Nizke Tatry*” po 4.000 zł.

Z dniem 28 maja władze czecho - słowackie zniósły obowiązek posiadania zaproszeń przy wjeździe do tego kraju, wprowadzony w 1981 r. Kolej teraz na powrót do umowy z 1926 roku, na podstawie której nasi członkowie mieli prawo przekraczać w górach granicę w dowolnym miejscu do 5 km w głąb Czecho - Słowacji.

IX TYDZIEŃ GÓR
6-12
MAJA
1991

PROGRAM

SESJA MIEJSCOWA

PAŁACYK PTTK ŁÓDŹ, WIGURY 12 6-8 MAJA W GODZINACH 17-21

PONIEDZIAŁEK 6 MAJA

- 17.00 - Otwarcie imprezy i wystawy "Huculszczyzna"
 - 17.30 - Muzyka Huculów
 - 18.00 - O duchości Huculów
- 20.00 - Pieśni Łemków, Bojków i Huculów
- Orkiestra Pod Wezwaniem Świętego Mikołaja
- Iwan Hreczko (Lwów)
- Orkiestra Pod Wezwaniem Świętego Mikołaja

WTOREK 7 MAJA

- 17.00 - Sztuka sakralna Huculszczyzny
- 18.30 - Sztuka Ludowa Huculszczyzny
- 20.00 - Film z łódzkiej wyprawy w Gorgany i Czarnohorę w 1990 r.
- Ryszard Brykowski (PAN - Warszawa)
- Ewa Smulikowska (PAN - Warszawa)

ŚRODA 8 MAJA

- 17.00 - Konserwacja zabytków na Ukrainie
- 18.30 - Odkrywanie Karpat Wschodnich przez turystów polskich po II wojnie światowej
- Iwan Romanowicz (Lwowski Instytut Konserwacji Zabytków)
- Adam Kulewski (Towarzystwo Karpackie)

WYJAZD

W GORGANY I CZARNOHORĘ 10 DNI 9-18 MAJA

- Wyprawy w góry
 - Zwiedzanie Lwowa
 - Na miejscu wyczarterowany autokar
- Koszt 550 000 zł - ilość miejsc ograniczona

ZAPISY I BLIŻSZE INFORMACJE

BIURO ORGANIZACYJNE TYGODNIA
GOŚCINNIE W BIURZE PODRÓŻY

TOURPOL ŁÓDŹ, PIRAMOWICZA 4

TEL. 32-35-60

TYMCZASOWA SIEDZIBA ODDZIAŁU: 33-300 Nowy Sącz
ul. KRÓLOWEJ JADWIGI 43 m. 7, tel. (0-18) 262-74

PUNKT INFORMACYJNY ODDZIAŁU: 33-300 Nowy Sącz
ul. Jagiellońska 21 (Biuro TKKF) oraz Jagiellońska 38 (Biuro „TURYSTY”)

BESKID

Pismo do użytku wewnętrznego *Polskiego Towarzystwa
Tatrzańskiego „BESKID”* w Nowym Sączu.
Redakcja: Maciej Zaremba. Adres redakcji:
33-300 Nowy Sącz, ul. Królowej Jadwigi 43 m. 7, tel. 262-74.

OPRACOWANIE GRAFICZNE I SKŁAD KOMPUTEROWY: © 1992 by
Nowy Sącz, ul. Kraszewskiego 6, tel/fax. (0-18) 230-44 (Krzysztof K. Klich)

ALT

Nakład 200 egz. DRUK: PRIMA Nowy Sącz, ul. Jagiellońska 38b, tel. 214-21